

Zamek Królewski w Wawelu - podsumowanie i plany na przyszłość

2021-12-23

Wyjątkowy charakter wawelskich zbiorów i przestrzeni wymaga specjalnej prezentacji, dostosowanej z jednej strony do rangi eksponatów i miejsca, a z drugiej do oczekiwań współczesnego odbiorcy. Dlatego właśnie Wawel przechodzi obecnie przemianę, której efekty będą oznaczać dla publiczności nowe spojrzenie na wyjątkową kolekcję i niezapomniane doświadczenie w kontakcie ze sztuką i historią.

Pomimo znaczących inwestycji na wzgórzu wawelskim bieżąca działalność Zamku dociera do coraz większej grupy osób. Zamek z roku na rok jest coraz liczniej odwiedzany, a w 2021 roku ustanowił kolejny rekord frekwencyjny w czasach pandemii: instytucję odwiedziło ok. 1 mln 243 tys. osób. Było to możliwe dzięki zaangażowaniu pracowników Zamku i bogatemu programowi wydarzeń na wawelskim wzgórzu.

Wystawy

Najważniejszym wydarzeniem wystawienniczym 2021 r. w Zamku Królewskim na Wawelu była ekspozycja „Wszystkie arrasы króla. Powroty 2021–1961–1921”. Wystawa zorganizowana w stulecie powrotu arcydzieł z Rosji Sowieckiej i 60. rocznicę powrotu z Kanady prezentowała po raz pierwszy w historii całą kolekcję wawelskich arrasów, unikatową w skali światowej.

Podczas weekendu otwarcia wystawy na dziedzińcu arkadowym został zaprezentowany imponujący pokaz multimedialny światła i dźwięku, opowiadający o dziejach wawelskich arrasów. Ponowne otwarcie ekspozycji, wyłączonej czasowo z powodu obostrzeń, zostało połączone z wydarzeniem „Wawel. Odrodzenie: Arrasы – Cranach – Skarbiec”. Z kolei podczas finisażu odbywającego się w dniach 18–24 października pod hasłem „Pożegnajmy arrasы” odbyły się m.in. specjalne oprowadzania kuratorskie oraz ponownie zaprezentowano mapping na dziedzińcu arkadowym.

Wyjątkowym wydarzeniem był także pokaz przekazanej Polsce przez Węgry młodzieńczej zbroi króla Zygmunta II Augusta, która dotąd znajdowała się w zbiorach Muzeum Narodowego w Budapeszcie.

Wystawy Zamku Królewskiego na Wawelu zorganizowane w 2021 r.:

- Pokaz specjalny młodzieńczej zbroi Zygmunta Augusta
- „Wszystkie arrasы króla. Powroty 2021–1961–1921”
- „Cranach na Wawelu”
- „Zwierzyniec Królewski. Wilkoń na Wawelu”
- „Kolekcja Lanckorońskich. Obrazy Jakoba Philippa Hackerta”
- „Wazy, serwisy, misy”
- „Nie tylko Bruegel i Rubens. Malarstwo Niderlandów na Wawelu”
- Pokaz obrazu „Stanisław Żółkiewski przedstawia królowi Zygmuntowi III i królewiczowi Władysławowi na Sejmie 1611 r. pojmanych carów Szujskich”

Działalność wydawnicza, edukacyjna i interpretacyjna

Wydawnictwa oraz działania edukacyjne i interpretacyjne zrealizowane w 2021 roku przez Zamek Królewski na Wawelu koncentrowały się głównie wokół najważniejszych wystaw czasowych: „Wszystkie arrasy króla. Powroty 2021–1961–1921”, „Nie tylko Bruegel i Rubens. Malarstwo Niderlandów na Wawelu” oraz „Zwierzyniec królewski. Wilkoń na Wawelu”.

W 2021 r. odbyło się wiele wydarzeń edukacyjnych we wszystkich trzech oddziałach Zamku Królewskiego na Wawelu. Najważniejszą zasadą było przygotowanie inicjatyw, aby odbiorcy mogli w nich w pełni uczestniczyć i doświadczać sztuki i historii. Dlatego też programy obfitowały w warsztaty twórcze, plenery z artystą, gry terenowe, kursy czy oprowadzania. Powstało także m.in. 100 nowych materiałów edukacyjnych i artykułów.

Podobnie jak w zeszłym roku, tak i w tym odbyły się bezpłatne warsztaty dla dzieci medyków. Dla wszystkich pozostałych odwiedzających nas gości przygotowany został program poznawania zamku i jego dziejów pod tytułem „Lato na Wawelu”.

Mimo obostrzeń sanitarnych niesłabnącym zainteresowaniem cieszyły się lekcje muzealne prowadzone w przestrzeniach Zamku lub online, zwłaszcza w listopadzie w ramach programu Darmowy Listopad. Łącznie w 2021 r. z kilkuset lekcji muzealnych skorzystało ponad 8000 uczestników.

Ponadto w 2021 r. rozpoczęta została współpraca z Małopolskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie. Powołano Akademię Wawelskiego Dziedzictwa, która stała się miejscem wymiany myśli, pogłębiania wiedzy oraz doskonalenia umiejętności analizy i interpretacji dzieł sztuki dla nauczycieli i edukatorów.

Działalność edukacyjna Zamku to także różnego rodzaju publikacje w rozumieniu tradycyjnym, jak i online. Te ostatnie można znaleźć na ciągle powiększającym swojej zasoby blogu edukacyjnym waweledukacja.com. Te tradycyjne z kolei związane były z prezentowanymi wystawami.

Program edukacyjny do wystawy „Zwierzyniec Królewski. Wilkoń na Wawelu” został doceniony w Plebiscycie Słoneczniki za najbardziej rozwojową inicjatywę dla dzieci i młodzieży Nagrodą Rodziców w kategorii „Przyroda”. Słoneczniki w kategorii „Język” otrzymało również „Królewskie Theatrum na wawelskim dworze”.

Zamek zrealizował również nowatorskie działania interpretacyjne, takie jak:

- **„Uczta”** – wydarzenie cieszące się wielką popularnością, które dotychczas doczekało się trzech odsłon: Uczta „Kulinarna rekonstrukcja wesela Zygmunta Augusta i Katarzyny Habsburżanki”, „Uczta Renesansowa” oraz „Uczta „Odzyskane smaki”. Była to okazja do wysłuchania opowieści o dawnych zwyczajach żywieniowych oraz uczestnictwa w prawdziwych ucztach, podczas których serwowano przygotowane przez znakomitych kucharzy potrawy nawiązujące do zachowanych zapisków dotyczących posiłków podawanych na wawelskim dworze przed wiekami.
- **Pokaz mody renesansowej „Dwór z aksamitu i perle”** – opatrzona historycznym komentarzem prezentacja zrekonstruowanych renesansowych kreacji z kręgu dworu Jagiellonów

oraz dworów zagranicznych, która odbyła się na dziedzińcu arkadowym. Ubiory, powstałe dzięki współpracy z projektantką ubiorów dr Marią Molendą, zaprezentowali tancerki i tancerze z Teatru Tańca Terpsychora oraz Teatru Nomina Rosae, a pokazowi towarzyszyła muzyka wykonywana na żywo przez artystów z Zespołu Muzyki Dawnej Floripari.

- **Mecz palanta** – po raz pierwszy od czasów króla Zygmunta Augusta zorganizowana została na Wawelu rozgrywka palantowa. Obserwowani przez zwiedzających zawodnicy grali w strojach z epoki na specjalnie przygotowanym boisku na dziedzińcu arkadowym, a celem ich zmagania była walka o względy monarchy oraz całego dworu. Pierwsze wzmianki na temat tej dyscypliny pochodzą z pierwszej połowy XV wieku, jednak podejrzewa się, że początki palanta sięgają wiele stuleci wcześniej. Wiadomo również, że grą fascynował się sam Zygmunt August

Najważniejsze nabytki w roku 2021

- Cztery obrazy Jakoba Philippa Hackerta (1737–1807)
- Ogród przyzamkowy z Basztą Senatorską, Mieczysław [właściwie Marian] Szczerbiński (1900–1981)
- Figura Iwa, Christoph Erhart (czynny 1565–1604)
- Patera z zastawy Zygmunta III (?), Tobias Kramer (czynny ok. 1613–1634)
- Półmisek porcelanowy z serwisu Aleksandra Józefa Sułkowskiego, Miśnia, około 1738

Plany Zamku Królewskiego na rok 2022

Multimedialne odsłony kolekcji, interaktywne działania z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, zaskakujące publikacje, interwencje artystyczne w przestrzeni muzealnej i jeszcze więcej muzyki – wszystko to Zamek będzie proponował odwiedzającym w ramach realizacji programu „Wawel jest Wasz”. Wpisuje się on w misję muzeum jako miejsca otwartego i dostępnego, które warto odkryć na nowo.

Rok 2022 Zamek na Wawelu rozpocznie od współpracy z jedną z najlepszych wytwórni muzycznych w Polsce – Kayax i realizacją projektu muzycznego i interpretacyjnego, w którym wezmą udział tacy artyści jak: Ania Leon, Agata Gołemberska, Przewyczajność, Funkasanki i Raf Skowroński. Zwieńczeniem projektu będzie wyjątkowy teledysk, który pokaże Zamek Królewski na Wawelu z zupełnie nowej perspektywy.

Wystawy zaplanowane na rok 2022:

- „Mistrzostwo rysunku. Andrzej Radwański”
- Pokaz specjalny rysunków Leona Wyczółkowskiego
- Wystawa rzeźb Bronisława Chromego w Ogrodach Wawelskich
- Nowy Zamek. Prywatne Apartamenty i Reprezentacyjne Komnaty Królewskie
- Nowy Skarbiec Koronny
- Gabinet porcelanowy w zamku
- Arcydzieła z kolekcji Lanckorońskich
- „Królewski Rembrandt na Wawelu. Jeździec polski ze zbiorów The Frick Collection w Nowym Jorku”
- Jakub Mertens z Antwerpii

**Magiczny
Kraków**

Więcej informacji na stronie [Zamku Królewskiego na Wawelu](#).